

→ SKATT

STRAMMER SKATTESKRUEN: Scheel-utvalget går inn for at både gebyrbelagte tjenester og margininntekter skal avgiftsbelegges. FOTO: EMMA YGGESETH

Avgift på finansielle tjenester

Finansdepartementet sendte 5. januar i år Scheel-utvalgets utredning på høring. I jungelen av skattemessige endringer foreslår utvalget også en snarlig innføring av avgift på finansielle tjenester.

Gjesteskrivent

MARIANNE BROCKMANN
ADVOKAT OG PARTNER
BUGGE - HARBOE & CO

UTVALGET PEKER på at «skatteutgiften» for manglende merverdiavgift på finansielle tjenester er beregnet til cirka 8,1 milliarder kroner i 2014. Det foreslår derfor at unntaket fjernes og at det innføres merverdiavgift på det som er gebyr- og honorarbelagte tjenester, og at det samtidig innføres en egen avgift på finansinstitusjonenes margininntekter, det vil si på inntekter fra renter mv. Dette vil gjøre finansielle tjenester dyrere for alle.

Utvalget går inn for at forslaget, som vil gjelde både banker, investerings- meglings- og forsikringsforetak, gjennomføres så snart som mulig. Forslaget synes ikke å være politisk kontroversielt og står systemmessig mer eller mindre på egne ben. Det vil derfor kunne gjennomføres uavhengig av hva som skjer med utredningens øvrige forslag.

Spørsmålet om å avgiftsbelegge finansielle tjenester ble utredet allerede i 1990, av Storvik-utvalget. Det ble også der pekt på at finansielle tjenester som ytes mot konkrete, lett identifiserbare, vederlag, som gebyrer, honorarer mv., teknisk sett er godt egnet for merverdiavgift. Det samme ble senere uttalt av Finansdepartementet under merverdiavgiftsreformen i 2001, da det ble innført generell avgiftsplikt på omsetning av tjenester, men hvor finansielle tjenester ble holdt utenfor. Det ble da vist til faren for uønsket vridning fra gebyrbelagte tjenester, til økte, marginbaserte, inntekter. Det ble for marginbaserte inntekter lagt til grunn at de ikke var egnet for avgiftsplikt, blant annet fordi grunnlaget for avgiften vanskelig lot seg fastsette. Dette standpunktet er nå forlatt.

SHEEL-UTVALGET GÅR INN for at både gebyrbelagte tjenester og margininntekter skal avgiftsbelegges. De gebyrbelagte tjenestene foreslås belagt med merverdiavgift mens margininntektene foreslås beregnet av finansinstitusjonene basert på et eget beregningsgrunnlag. Utvalget viser til Finansdepartementets utredning og vurdering i Prop. 1 LS (2013-2014), og den modell som der foreslås. Utvalget foreslår imidlertid ikke uvesentlige avvik fra departementets skisserte modell. Avgiftsgrunnlaget foreslås å være en finansinstitusjons samlede renteinntekter på årlig basis, fratrukket renteuttbetalinger og samlede tap på utlån. For andre margininntekter er det uttalt at andre modeller

kan være aktuelle. Avgiften på margininntekter skal med andre ord ikke faktureres den enkelte kjøper av tjenestene slik merverdiavgiften blir.

MENS FINANSDEPARTEMENTET foreslår at denne beskatningen av margininntekter kun skal gjelde for inntekter fra ikke mva-pliktige næringsdrivende, typisk husholdninger, foreslår Scheel-utvalget at modellen gjøres «enkel», og at den også omfatter næringsdrivende virksomheter, herunder avgiftspliktige. Utfordringen med forslaget er at avgiften ikke kan løftes av hos kunden, verken forbruker eller avgiftspliktig næringsdrivende. Det hjelper da lite at finansinstitusjonene skal gis full rett til fradrag for egne merverdiavgiftskostnader.

Scheel-utvalget synes å ville avhjelpe eventuelle konkurransevridninger med en «gradvis innføring», og med en lavere sats, enn dagens merverdiavgiftssats på 25 prosent. Utvalget går videre inn for at satsen settes likt for gebyrbelagte tjenester og margininntekter, under henvisning til at høy avgiftssats på gebyrbelagte tjenester vil kunne påvirke privatkundes preferanse mellom konsum og sparing over tid.

En ren transaksjonsavgift avvises av utvalget. Europakommisjonen foreslo dette i 2011, og det ble også tatt opp av Finansdepartementet for Norges del samme år, men forslaget ble skrinlagt av EU allerede i 2012. 11 medlemsland har likevel gått videre med et særskilt samarbeid om en transaksjonsbasert skatt innenfor finans, og det tas sikte på at denne innføres fra 1. januar 2016. Scheel-utvalget omtaler derimot en transaksjonsavgift som dårlig begrunnet og med uheldige egenskaper. At det innføres i en rekke EU land, kan likevel virke som en støtte for Scheel-utvalgets forslag om en særnorsk avgift på området.

UTVALGET SIER UTTRYKKELIG at avgiften bør innføres så snart som mulig. Dette «selv om det på kort sikt ikke er mulig å ivareta alle merverdiavgiftens nøytralitetsegenskaper». Det vises til at de vridninger som oppstår anses å være mindre alvorlige enn vridningene dagens unntak medfører. Utvalget anbefaler samtidig departementet å arbeide videre med å «forbedre en slik avgift og utrede et konkret forslag som kan skjerme margininntekter fra bedriftskunder».

Scheel-utvalget synes med andre ord å mene at avgiften bør innføres nå, uten nærmere utredninger. Finansmarkedet er utpreget internasjonal, og konkurransen skarp. Spørsmålet er om en avgift på finansielle tjenester, og særlig en særnorsk avgift på margininntekter vil gi konkurransevridninger som er så alvorlige at det svekker den norske konkurransevnen. Her må bransjen svare, og bli hørt.

her krever en kostnadsomstilling. Den omstillingen er allerede i gang, og ledelsen i oljeselskapene har tydelig gitt uttrykk for at den vil fortsette. Dette svir mens det pågår, men det betyr også at næringen blir mer bærekraftig for fremtidig vekst etter at kostnadene har kommet ned på mer edruelige nivåer.

4. Investeringer i oljefelt pågår selv flere tiår etter at de er igangsatt. Dette — kombinert med at feltenes levetid har økt med ett år hvert år — tilsier stort investeringsbehov i eksisterende felt, selv om igangsetting av nye felt skulle avta.

Dette er de direkte oljenæringsrelaterte støtdemperne. Andre buffere for norsk økonomi er:

5. Kronekursfallet.

6. Rentekutt fra Norges Bank (kommer trolig ett-to kutt til).

7. Fallende utlånsmarginer og økt konkurranse i bankene.

8. Eventuelle finanspolitiske tiltak.

OLJENEDGANGEN VIL antagelig resultere i markant nedgang i veksten for 2015 og første halvdel av 2016. Risikoen for at svekkelsen vil vare lenger enn dette er større enn det motsatte. Dog mener vi tilpasninger og støtdempere i og utenfor oljenæringen gir norsk økonomi robusthet, som vil utspille seg i en bedring fra slutten av 2016.

Misforstå meg rett: Også jeg ser de oljerelaterte strukturelle utfordringene norsk økonomi står ovenfor, som økt kompleksitet i oljeutvinningen, fallende oljeproduksjon, stor direkte og indirekte oljeavhengighet, utvinning av tradisjonell industri — for å nevne noen. Hva disse utfordringene vil si for den langsiktige veksten i norsk økonomi og for lange renter, lar jeg ligge til en annen gang.

FOTO: NTB SCANPIX